

Fællesskab, frivillighed og (tårnhøj) faglighed

Vilde piger. Pigegruppen på Vesterbro tilbyder et kraftfuldt fællesskab, hvor ingen er "forkert". Halvdelen af de udsatte piger har anden etnisk baggrund, og her kan social kontrol og forældre-samarbejde være nøgleord i det pædagogiske arbejde.

Tekst: Tine Sejbæk

Pigegruppen på Vesterbro for socialt udsatte piger i alderen 13-18 år kan noget særligt. Stedet tilbyder pigerne et vigtigt fællesskab, og tilbuddet bygger på frivillighed. Derfor kommer mange af de mest belastede piger netop her.

Pigegruppen har til huse i nogle nedlagte butikslokaler i en rolig sidegade. Indbydende og hyggeligt med bløde sofaer og tændte stearinlys. De 25 piger, der kommer her fast,

er "vilde" piger, der lever hårde liv med vold, fattigdom, hash, psykisk syge forældre, diagnoser og afbrudte skoleforløb.

"Det er en broget flok med power og vilde energier, som mødes på tværs af etnicitet og problemstillinger. Piger, som har glæde af at tale med hinanden og at udfordre og motivere hinanden", siger pædagog Cathrine Nyholm.

Social kontrol af etniske piger

Deres udsendte er taget ind til Pigegruppen for at høre, hvordan de to LFS'ere på stedet arbejder med socialt udsatte piger med anden etnisk baggrund. Men Pigegruppen rummer 14 etniciteter, herunder dansk, og man kan ikke sådan skære de 13 andre over een kam, forklarer de.

"En pige fra Albanien og en pige fra Iran kan være mere forskellige i forhold til, hvad de har brug for,

end en pige fra Iran og en pige fra Albertslund”, slår LFS’er Cathrine Nyholm fast.

Uanset om en pige har dansk eller anden etnisk baggrund er symptomerne - på at være socialt udsat og ikke at trives - de samme. Og de har brug for det samme: at blive anerkendt og forstået. I øvrigt er stort set alle gruppens piger med anden etnisk baggrund født i Danmark.

“Jeg vil gerne udfordre “dem og os tankegangen”. Vi integrerer ikke ved at tale om det, der adskiller, men om det, der er ens”, siger hun.

Når det er sat på plads, vil Cathrine Nyholm godt være med til at tale om social kontrol, dvs at pigerne med anden etnisk baggrund i højere grad føler sig overvåget eller kontrolleret af deres familie og deres etniske miljø. Hvis en pige f.eks. besøger nogen på Nørrebro, har hendes far fået det at vide 10 minutter senere. Uden at hun ved det, er der øjne på hende. Man tjekker hendes facebook profil, og nogle af pigerne kan risikere at få tæsk, hvis de ligger et billede af en dreng på deres mobil.

“Det handler om usikkerhed fra forældrenes side. De ønsker at passe bedst muligt på deres piger. Og så holder de fast i noget kulturelt. Det ville vi alle gøre på fremmed grund. Det vil gradvist ændre sig, når de nuværende unge får børn, og deres børn får børn”, mener Cathrine Nyholm.

Pigegruppen giver et fælles rum til at udfordre den sociale kontrol og de normer, de bliver mødt af hjemmefra.

“En pige havde f.eks. fået at vide af sin mor, at for hvert hår hun tog ud af sine øjenbryn, var det som at hive en side ud af Koranen. Og en anden muslimsk pige kunne så sige til hende: “Din mor overdriver vist lidt der”. Ved at komme her kan pigerne få nuanceret det, de oplever, og høre, hvad andre har gjort i samme situation, siger Cathrine Nyholm.

Døgnåbne telefoner

I Pigegruppen kan man blive indskrevet i et udviklingsforløb. Man bliver visiteret af sin sagsbehandler, og det er frivilligt.

“Vi rummer de piger, der ikke kan bruge de andre tilbud. Men kan bruge os, fordi de kan komme i Pigegruppen, som de vil”, siger LFS’er Jannie Koch.

Et andet redskab er pædagogerne døgnåbne telefoner., der bruges i akutte situationer og til at støtte relationsarbejdet.

“Telefonerne er vigtige i den første sårbare kontakt. Det giver de unge en sikkerhed, og det er et rigtigt godt redskab til det, vi står for”, siger Cathrine Nyholm.

Personalets opgave kan bl.a. være at bygge bro til sagsbehandleren og Døgnkontakten, hvis det er der, pigens behov ligger. De arbejder med relationen som det bærende i udviklingsarbejdet, og når en ung ytrer ønsker eller behov, spiller den voksne bolden tilbage og siger “Det kan vi godt finde ud af, men hvordan tænker du, det skal ske?”

Det tager tid for de unge at tage en beslutning om at handle. Men pigerne kan gennem de øvrige pigers erfaringer høre, at vold og overgreb kan slutte, hvis man gør en aktiv indsats med den støtte, man får i Pigegruppen, fra fællesskabet og fra de voksne.

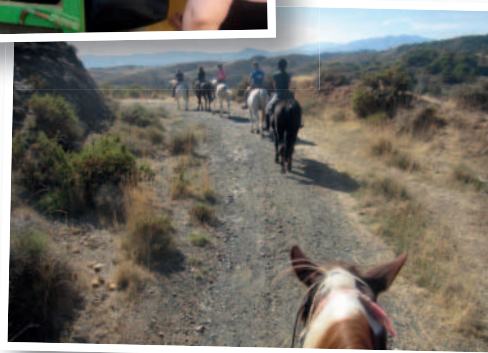
Ideen er at støtte pigerne i selv at træffe beslutninger og tage ansvar for eget liv.

“Hvis det er afgørende, at en pige starter i skole på mandag, kan vi godt finde på at spørge: “Skal jeg ikke køre dig?” Det er en afvejning. Det handler om hverken at undervurdere eller overvurdere pigens. For nogle er vi de eneste voksne, de kan regne med, og så må vi også turde tage den nogle gange meget tætte omsorgsrolle”, siger Cathrine Nyholm og tilføjer:

“Som pædagoger kan vi vise hvilke døre, der fører hvor hen, og vi vil gerne gå ved pigens side eller skubbe bagpå - eller gå forrest og vise vejen. Men det er hende, der skal gå skridtene, vælge døren og selv gå gennem den”.

Svært at lytte til vold

Pædagog Jannie Koch, der har arbejdet i Pigegruppen i ni år, er enig

Pigegruppen bruger rejser som pædagogisk redskab, og billedet er fra en tur til Andalusien. “Det er en intens oplevelse at være sammen dag og nat, og pigerne bliver kontinuerligt udfordrede og konfronteret med sig selv – på godt og ondt”, siger Jannie Koch.

i, at de vanskeligheder, de ser hos etniske piger er de samme som hos socialt udsatte danske. De har sin bund i sociale forhold langt mere end "kultur".

"Måske kan man sige, at nogle af de etniske er dobbelt udsatte, fordi de som "vilde piger" føler sig ekskluderet fra andre fællesskaber. De har en grundfølelse af at være forkerte. De føler sig ekskluderet fra det danske fællesskab, men også fra det store etniske minoritetsfællesskab".

I Pigegruppen er man en del af et fællesskab, hvor man ikke kan være forkert. Man kan lave kritisable handlinger, men man kan pr definition blive rummet. Pigerne oplever også, at det er okay at tale om de ting, der optager dem, uden at de voksne siger, at det vil de ikke høre om.

"Det er en balance, hvor det som pædagog handler om at skubbe sit normalitetsbegreb til side en tid. Og være nysgerrig på trods af det, man hører. Det kan f.eks. være vanskeligt at høre på, hvis piger fortæller om vold, de har begået eller været udsat for. Og her er det vigtigt, at man som socialarbejder ikke lader være med at spørge, fordi man ikke tåler svaret", siger Jannie Koch.

Det er ikke atypisk, at der især hos de etniske piger er en overhængende trussel om vold. Og den trussel vender de nogle gange til overmagt ved at udsætte andre for den.

"Det kræver noget som professionel at spørge: "Hvad har du lavet i weekenden?" At blive i kontakten uden at være fordømmende. Samtidig er det også vigtigt, at vi viser, at vi er forfærdede. Vi lægger vægt på at være autentiske, så vi ikke får rykket på vores eget normalitetsbegreb. Så vi over for pigerne får nuanceret, hvad normal adfærd i familien er, siger Jannie Koch, der understreger, at de to pædagoger får supervision hver 4. uge.

Vigtigt forældresamarbejde

En meget vigtig ting er også samarbejdet med forældre af anden etnisk baggrund. Pædagogerne beder

Det er en balance, hvor det som pædagog handler om at skubbe sit normalitetsbegreb til side en tid. Og være nysgerrig på trods af det, man hører. Det kan f.eks. være vanskeligt at høre på, hvis piger fortæller om vold, de har begået eller været udsat for. Og her er det vigtigt, at man som socialarbejder ikke lader være med at spørge, fordi man ikke tåler svaret", siger Jannie Koch.

forældrene om tilladelse til, at pigen kommer der.

"Vi er en kommunal institution, så vi kontakter forældrene og siger: "Dit barn kommer her – er du med på den?", siger Jannie Koch.

Pigegruppen understreger også, at de ikke vil hjælpe forældrene med at lave social kontrol af deres døtre.

"Vi fortæller, hvornår vi har åbent, men vi vil ikke ringe hjem og sige, når deres datter er der. Og vi vil heller ikke ringe og fortælle, hver gang deres datter står og ryger smøger udenfor".

Det vigtigste er at bede om tilladelse. Og de inviterer altid forældrene til at komme og besøge Pigegruppen. Så de ved, hvor deres barn er, og hvilke voksne det er sammen med.

"Vi vil ikke bruges som alibi af pigerne til f.eks. at være sammen med en kæreste. Og vi vil ikke bruges af forældrene til at udøve social kontrol", siger Jannie Koch.

Pigernes forældre kan have spørgsmål som: Er der drenge? Må man ryge? Så der er et lille benarbejde i begyndelsen, når forældrene skal have afklaret, hvad Pigegruppen kan og står for.

I starten af relationen til pigen kører de også nogle gange pigen hjem efter ture eller sene åbningstider – det giver forældrene tryghed. Og efter noget tid er det ikke længere nødvendigt med kørsel hjem.

"Så opdager de, at Pigegruppen er et tilbud til deres datter om at få nogle konstruktive oplevelser og udvikling, hun ikke ellers ville have

fået. Og det er ingen forældre modstandere af", siger Jannie Koch.

Det hjælper også, at der kun kommer piger og kvinder.

"Vi har ikke oplevet at få nej til, at en pige må komme her. Så forældresamarbejdet lykkes rigtig godt".

Handler ikke på pigernes vegne

I Pigegruppen har de af og til piger med anden etnisk baggrund, der er løbet hjemmefra. Eller har planer om at gøre det. Pigegruppen kan tilbyde et fællesskab, hvor de kan tale om: "Hvordan kan jeg fortælle myndighederne om, hvad der foregår i min familie? Mister jeg min familie, hvis jeg gør det?" De jævnaldrende piger kan stille dem spørgsmål som "Hvad er det værste, der kan ske?" Pigerne kan på den måde lave en risikovurdering.

I forhold til en af stedets grundværdier, nemlig at tage ansvar for sit eget liv, skal pigerne lære at træffe aktive valg om, hvad de siger til hvem. Pædagogerne i Pigegruppen handler ikke på en piges vegne. De går skulder ved skulder med hende. Det kan være til sagsbehandleren eller til Københavns kommunes Etniske Konsulentteam.

Et eksempel var en pige, der var rigtig bange for en rejse til sine forældres hjemland – hun frygtede, at hun skulle forloves og giftes dernede. Pigegruppen inviterede en fra Etnisk Konsulentteam ud, og Jannie Koch var bisidder. Jeg sagde til pigen: "Det er rigtig vigtigt, at du får sagt højt, hvad du er bekymret for, og hører om dine muligheder".

Sammen med Etnisk Konsulent-team lavede de og pigen nogle klare aftaler om, hvor hun kunne ringe hen, hvis hun blev yderligere bekymret. F.eks. var en del af aftalen, at Jannie ringede til pigen dagligt i en periode. Heldigvis viste frygten sig ubegrundet.

Sex og ambitioner

Pigerne i gruppen har naturligt nok brug for at tale om sex. De debatterer f.eks.: "Hvornår er man en ordentlig pige? Hvornår er man klog i forhold til drenge?"

"Det er en kæmpe fordel, at der er en blanding af etniciteter, for de påvirker hinanden", siger Jannie Koch.

Pædagogerne laver også almindelig sexundervisning om: Hvordan ser en livmoder ud? Hvordan virker pigers kønsdele og underliv?

"Vi forklarer dem også, at hvis en veninde siger, at hun har fået syv orgasmer, så overdriver hun nok, fordi hun tror, det er sådan, det skal være", siger Jannie Koch.

"Når vi spiser, taler vi sammen. Når de vil tale om kærester og seksualitet, sørger vi for de pædagogiske rammer, og pigerne må fylde dem ud. Og rammen kan f.eks. være middagsbordet".

Noget af det, Pigegruppen også kan give pigerne, er ambitioner.

"Blandt de etniske er der f.eks. nogle, der tænker, at de bare skal giftes, have en fed lejlighed og nogle unger. Vi ser det som vigtigt at foreslå dem: Måske kunne du også blive noget andet ved siden af at være husmor?", siger Jannie Koch.

Glade for metoden og menneskesynet

Cathrine Nyholm har været ansat i Pigegruppen i syv år.

"Allerede til jobsamtalen tiltalte det mig meget, den respektfulde måde de omtalte pigerne på. Jeg havde skrevet bachelor om det narrative, og det slog mig, at tilgangen i Pigegruppen var totalt narrativ. Siden er det narrative blevet en fælles måde at se vores metode på", siger hun.

"Jannie Koch, forrest, har arbejdet ni år i Pigegruppen, Cathrine Nyholm har været på stedet i syv år – og det stærke faglige fællesskab er noget, de begge sætter pris på"

Inden for det narrative har hver person sin "dominerende fortælling" på godt og ondt. Pigerne i gruppen har en fortælling domineret af det negative. F.eks. om, at de er dumme, forkerte og altid laver ballade.

"I Pigegruppen kigger vi efter små, spirende fortællinger, der siger noget andet. "Dengang du passede din lillesøster og var omsorgsfuld", eller "Du er god til at lave mad". Den negative fortælling er allerede blevet dyrket; og via stedets aktiviteter har vi fokus på de små spirende fortællinger, så de får så meget fylde, at

de bliver en del af den dominerende fortælling og dermed en mere frugtbar og konstruktiv fortælling", siger Cathrine Nyholm.

"Da vi var i New York, var der f.eks. en pige, der mod forventning viste sig at have totalt styr på at føre os alle gennem New Yorks subway. Det bliver en positiv fortælling om at kunne tage ansvar, tage sig af fællesskabet og have mega god stedsans".

Det narrative handler også om, at enhver er ekspert på sit eget liv.

"Hvis en pige f.eks. ikke synes, det er et problem, at hun ryger hash,

Fakta om pigegruppen

Pigegruppen er et af Københavns kommunes tilbud til såkaldte vilde piger i alderen 13 til 18 år. Pigerne støttes gennem projektmageri, aktiviteter og individuelt relationsarbejde til at tage ansvar for eget liv ved større refleksion over egen adfærd.

25 piger er tilknyttet fast, flere kommer der løst. Der er fem ansatte, heriblandt to LFS'ere.

Pigerne kommer her typisk en-to gange om ugen, i perioder mere.

Pigegruppen er delt op i to grupper, der mødes mandag og torsdag fra kl. 12 til 22. Gruppen spiser sammen og laver aktiviteter både i huset og ude.

Som pædagogiske aktiviteter og redskaber bruger de bl.a.:

- Rejser: de har bl.a. været i Sydspanien og New York. At rejse bliver et fælles tredje, som skaber sammenhold og nye fortællinger om gruppen og den enkelte.
- Boksning: tilbydes ugentligt. Hensigten er at skabe social, mental og fysisk udvikling.
- Assistent: Pigegruppen giver tidligere piger en rolle i det pædagogiske arbejde. Pt er to ansat.
- Hybler: Pigegruppen råder over tre hybler på Nørrebro. De bebos mest af piger, der har været indskrevet en længere periode.
- Rådgivning: hver tirsdag er der åben anonym rådgivning fra kl. 15 til 18

Se www.pigegruppen.dk

får jeg svært ved at overbevise hende. Det rykker meget mere at dyrke disse små "spirende fortællinger", som fortæller mere og andet end at være "god til at ryge hash". At dyrke de spirende fortællinger vil give pigen tillid til alt det, hun også kan og er, og mulighed for at sætte nye handlinger i stedet for hashen", siger Cathrine Nyholm.

For Jannie Koch er det tilfredsstillende ved at arbejde i Pigegruppen stedets etiske værdigrundlag og menneskesyn.

"Vi har erfaringer med nogle metoder, der virker. Og så har vi et stærkt fagligt fællesskab og en tårnhøj faglighed", siger hun. •

Sådan går det pigerne

Pigerne skal være i uddannelse eller job, når de forlader Pigegruppen, lige som de skal have trygge boligforhold. Pigegruppen hjælper også pigerne med at "reparere" på ødelagte familierelationer. Hvis de kriterier ikke er opfyldt, når pigen er 18 år, søger pigen om at få bevilget efterværn.

Jannie Koch forklarer, at pigerne - udover at komme i job/uddannelse og få en tryk bolig - også gennem Pigegruppen:

- Holder op med at bruge vold
- Får nye handlemuligheder
- Lærer at differentiere og benævne følelser og reagere relevant i konfliktsituationer
- Lærer at eksperimentere med ikke at tage stoffer - dvs de lærer, hvordan deres liv er uden stoffer
- Får indsigt i, hvordan de kan lykkes med deres liv.

Sådan arbejder pigegruppen

Pigegruppen kombinerer individuelt relationsarbejde med et gruppeorienteret fokus. Pigegruppens personale arbejder narrativt ud fra at:

Ændre den dominerende fortælling i pigernes historier - til noget mere positivt
At enhver er ekspert på eget liv
At tage ansvar for eget liv
Pigegruppens værdier er fællesskab, frivillighed og medejerskab.
Deltager de unge ikke aktivt, sker der ingenting. F.eks. spiser de sammen, men det er de unge, der går handler ind og dækker bord.

Her blev jeg accepteret

Rollemodel. Viktoria på 20 år er kommet i Pigegruppen, siden hun var 16 år. I dag er hun selv ansat som assistent.

Tekst: Tine Sejbæk

“**F**ra jeg var 15-17 år, var jeg meget oprørsk og levede et vildt liv. Der var mange ting, jeg ikke måtte, som danske unge måtte, og jeg misundte mine danske venner”, siger Viktoria.

Hun kommer fra en blandet mellemstillet baggrund og startede med at komme i Pigegruppen, fordi en af hendes tætte veninder var indskrevet her. Under et besøg hos veninden i hendes nye hybel, møder Viktoria pædagog Jannie Koch. Viktoria har nogle personlige vanskeligheder, som hun ikke lyst til at fortælle sine forældre om. Forældrene er på hver deres måde meget religiøse. Den dengang 16-årige Viktoria spørger Jannie, om hun kan støtte hende i de konkrete problemer, uden at forældrene får besked.

Viktoria begynder at komme i Pigegruppen hver tirsdag.

“Jeg kunne lide fællesskabet. Der, hvor jeg kom fra, blev jeg set som det sorte får og blev spurgt: "Hvorfor er du så dansk?" I Pigegruppen bliver alle accepteret som dem, de er. Vi er som en familie, hvor man kan tale sammen uden at blive dømt på forhånd. Og samtidig gav det meget at være sammen med de andre, både dem med dansk og anden etnisk baggrund. Uden at blive svinet til”.

“Det er de voksnes narrative form, der gør en forskel. Deres afslappethed, frisindethed og ikke-dømmende facon smitter meget af på os unge”, siger hun.

Viktoria fik at vide, at hun altid kunne ringe til pædagogerne 24 timer i døgnet, hvis hun fik brug for det.

“Det betød meget. De fleste, der kommer i Pigegruppen, har haft en hård opvækst med vold og mange regler. Mange er tit kedede af det. Så man kan have brug for akut at snakke med en voksen. Og bare det, at de lige var der, gjorde utroligt meget. At blive mødt med "Vi vil dig gerne", og "Det skal nok gå det hele”.

Er en rollemodel

Nu bor Viktoria i egen lejlighed. Hun har et godt forhold til sine forældre, og hun overvejer at læse videre til pædagog. Hun er ansat som assistent i Pigegruppen hver torsdag i syv timer. Det er hun utroligt glad for. Hendes opgave er at være sammen med de unge.

“Mange er smidt ud fra skoler og institutioner og er ikke glade for autoriteter som pædagoger og sagsbehandlere. Jeg kan tillade mig mere, fordi jeg ikke er pædagog. Hvis en af pigerne skal til at lave noget dumt, kan jeg meget direkte sige: "Det dér, det gør du bare ikke". Jeg kan være en rollemodel, fordi jeg selv har været samme sted som dem”, siger hun.

Anonymitet: Af hensyn til "Viktoria's" familie og situation har vi i artiklen valgt ikke at bruge hendes rigtige navn. •